

DOKUMENT WYJAŚNIAJĄCY

do

projektu Karty aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024

zmieniającej następujące części

Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej:

- IRiESP* - *Wprowadzenie*
- IRiESP* - *Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci*
- IRiESP* - *Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi*

Data opracowania: 12 marca 2024 r.

Niniejszy dokument wyjaśniający składa się z opisu przedmiotu, przyczyny i planowanego terminu wejścia w życie zmian Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (dalej „IRiESP”), zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezes URE”) decyzją nr DRR.WRE.4320.4.2023.LK z dnia 19 stycznia 2024 r. oraz decyzją nr DRR.WRE.4320.4.2023.LK z dnia 23 lutego 2024 r., obejmującą części:

- IRiESP - Wprowadzenie,
- IRiESP - Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci (dalej „IRiESP - Korzystanie”), oraz
- IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi (dalej „IRiESP - Bilansowanie”),

określonych w Karcie aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024.

Dokument wyjaśniający nie stanowi integralnej części Karty aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024 i nie może być podstawą praw ani obowiązków Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. jako operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego (dalej „OSP”), ani użytkowników systemu, a także nie jest przedmiotem zatwierdzania przez Prezesa URE w ramach postępowania administracyjnego dotyczącego Karty aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024.

PRZEDMIOT ZMIAN

IRiESP - Wprowadzenie

Zmiany IRiESP - Wprowadzenie zawarte w Karcie aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024 obejmują:

1. Aktualizację definicji pojęcia „TCM - warunki dotyczące bilansowania” w zakresie decyzji Prezesa URE zatwierdzających TCM - warunki dotyczące bilansowania.

IRiESP - Korzystanie

Zmiany IRiESP - Korzystanie zawarte w Karcie aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024 obejmują:

2. Usunięcie z wykazu informacji jakie zawiera wniosek o zawarcie umowy przesyłania: numeru identyfikacyjnego REGON wnioskodawcy oraz nazwy i adresu banku wraz z numerami kont bankowych wnioskodawcy.
3. Modyfikację określenia poziomu planowanej rezerwy ujemnej, która powinna wynosić nie mniej niż suma wymaganej wielkości mocy bilansujących dla rezerwy utrzymania częstotliwości w dół (FCR^D) oraz rezerwy odbudowy częstotliwości w dół (FRR^D).
4. W zakresie publikacji raz w roku na stronie internetowej PSE S.A. informacji dotyczących pracy KSE w odniesieniu do JWCD „moc osiągalną” zastąpiono „mocą zainstalowaną”.
5. W zakresie zestawienia załączników do IRiESP - Korzystanie, uzupełnienie postanowień o wskazanie lokalizacji załączników w IRiESP.

IRiESP - Bilansowanie

Zmiany IRiESP - Bilansowanie zawarte w Karcie aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024 obejmują:

1. Wprowadzenie do katalogu usług systemowych w ramach usług systemowych w zakresie interwencyjnej dostawy mocy czynnej usługi interwencyjnego ofertowego zwiększenia poboru mocy przez odbiorców (IZP), polegającej na zwiększeniu poboru mocy przez odbiorców na polecenie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego (OSP).
2. Uzupełnienie postanowień dotyczących usług systemowych w zakresie interwencyjnej dostawy mocy czynnej o postanowienia dotyczące usługi IZP, w szczególności poprzez określenie

podstawowych warunków i zasad świadczenia usługi IZP oraz zasobów wykorzystywanych do świadczenia tej usługi.

3. W zakresie dotyczącym zasad certyfikacji Obiektów Redukcji (ORed) i pozyskiwania danych pomiarowo - rozliczeniowych dla ORed wskazanie, że procesy te na dotychczasowych zasadach będą realizowane na potrzeby świadczenia obu usług systemowych w zakresie interwencyjnej dostawy mocy czynnej, tj. jak do tej pory na potrzeby interwencyjnej ofertowej redukcji poboru mocy przez odbiorców (IRP) oraz na potrzeby nowej usługi IZP.
4. W zakresie planowania koordynacyjnego wskazanie, że plan koordynacyjny BPKD CR jest planem dobowym w rozdzielczości pięciominutowej ze zmiennym i nie dłuższym niż 2 godziny horyzontem planowania oraz usunięcie postanowienia dotyczącego czasów osiągnięcia mocy minimum technicznego wliczanych do czasu trwania remontu.

Szczegółowy wykaz zmian zawiera „Specyfikacja zmian wprowadzanych Kartą aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024 do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej, przedstawiona w samej Karcie aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024.

PRZYCZYNA ZMIAN

IRiESP - Wprowadzenie

Zmiana definicji pojęcia „TCM - warunki dotyczące bilansowania” ma charakter porządkowy, która uwzględnia powołanie decyzji Prezesa URE nr DRR.WRE.744.17.2023.ŁW z dnia 26 stycznia 2024 r.

IRiESP - Korzystanie

Zmiana pkt **6.4.2.** polegająca na usunięciu z wykazu informacji jakie zawiera wniosek o zawarcie umowy przesyłania danych wskazanych w przedmiocie zmian, ma na celu dostosowanie postanowień IRiESP do treści wniosku o zawarcie umowy przesyłania, jaki będzie obowiązywał i jaki będzie publikowany na stronie internetowej OSP od daty wdrożenia etapu II reformy Rynku Bilansującego.

Zmiana pkt **10.2.13.** polegająca na aktualizacji wymaganego poziomu rezerwy ujemnej ma charakter merytoryczny i jest wynikiem prowadzonych prac na etapie wdrożeniowym nad metodyką wyznaczania rezerw mocy.

Zmiana pkt **13.2.3 (1)** polegająca na zastąpieniu „mocy osiągalnej” „mocą zainstalowaną” wynika z dostosowania zakresu danych publikowanych na stronie PSE S.A. do zakresu danych publikowanych na stronie ENTSO-E.

Zmiana pkt **14.1.** polegająca na określeniu dokładnej lokalizacji załączników do IRiESP - Korzystanie ma charakter porządkowy, która wynika ze struktury i numeracji całego dokumentu. Aktualny zapis może budzić wątpliwość odnośnie do lokalizacji tych załączników, tj. nie na końcu dokumentu, a po każdej z części IRiESP.

IRiESP - Bilansowanie

W zakresie zmian, o których mowa w pkt 1 i 2 przedmiotu zmian.

Zważywszy, iż:

- katalog usług systemowych jest określony w Warunkach Dotyczących Bilansowania; Na podstawie: Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania” (dalej „WDB”), obowiązujących do dnia 13 czerwca 2024 r.,
- do obowiązującego WDB, do katalogu usług systemowych została wprowadzona nowa usługa IZP, zgodnie ze Zmianami nr 10/2023 WDB, zatwierdzonymi decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.744.28.2023.AOr z dnia 20 grudnia 2023 r.,

- od daty wdrożenia etapu II reformy Rynku Bilansującego („KM2”), tj. od dnia 14 czerwca 2024 r., regulacje dotyczące usług systemowych znajdować się będą w IRiESP,

zaistniała konieczność umieszczenia postanowień dotyczących usługi IZP, analogicznych do znajdujących się w obowiązujących WDB, w nowej IRiESP, która będzie obowiązywała od dnia 14 czerwca 2024 r.

W związku z powyższym zmiany określone w Przedmiocie zmian Karty aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024 nie stanowią nowych regulacji dla użytkowników systemu, a jedynie polegają na przeniesieniu do nowej IRiESP, tj. obowiązującej od dnia 14 czerwca 2024 r., postanowień już obowiązujących w ramach WDB wprowadzonych Zmianami nr 10/2023 WDB.

Mając powyższe na uwadze OSP przywołuje poniżej przyczynę wprowadzenia do katalogu usług systemowych nowej usługi IZP, zgodnie z uzasadnieniem przedstawionym w Zmianach nr 10/2023 WDB.

Modyfikacje powołane w Przedmiocie zmian mają na celu wprowadzenie nowego narzędzia możliwego do wykorzystania przez OSP w sytuacji nadpodaży generacji energii elektrycznej w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym (KSE), tj. nowej usługi IZP, zapewniającej OSP dostęp do szybkiej rezerwy interwencyjnej w zakresie zwiększenia wielkości mocy pobieranej przez odbiorców.

Usługa IZP polega na prawie do oferowania zwiększenia obciążenia i zobowiązaniu do wykonania za wynagrodzeniem zwiększenia obciążenia w wielkości zaoferowanej, jednakże bez wynagrodzenia za gotowość do świadczenia tej usługi. Wprowadzenie usługi IZP przyczyni się do zwiększenia narzędzi dostępnych dla OSP, wykorzystywanych w celu bilansowania KSE. Usługa będzie mogła być wykorzystywana w szczególności w celu zwiększania poboru mocy w okresach wysokiej generacji ze źródeł OZE oraz niskiego zapotrzebowania na energię elektryczną w KSE, przez co ograniczona zostanie konieczność nierynkowego redysponowania źródeł OZE. W ramach usługi IZP możliwe będzie wykorzystanie istniejącego potencjału odbiorców energii elektrycznej (Odbiorców w ORed), posiadających certyfikaty dla ORed.

Wszystkie certyfikaty dla ORed wydane do daty wejścia w życie Zmian nr 10/2023 WDB oraz Karty aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024, w ramach certyfikacji technicznej ORed, przeprowadzonej zgodnie z zasadami określonymi w pkt 2.1.11.9. WDB obowiązujących do czasu wejścia w życie WDB na KM2 pozostaną aktualne oraz będą uprawniały do świadczenia usługi IZP zgodnie z IRiESP obowiązującej od wdrożenia KM2.

Na potrzeby usługi IZP zostaną wykorzystane doświadczenia oraz rozwiązania wypracowane w ramach Bieżącego i Bieżącego Uproszczonego Interwencyjnego programu DSR oraz usługi IRP, w szczególności w zakresie warunków i zasad kontraktowania tej nowej usługi.

W zakresie zmian, o których mowa w pkt 3 i 4 przedmiotu zmian.

Zmiana pkt **2.2.1. 3. (2)** doprecyzowuje opis planu koordynacyjnego BPKD CR w odniesieniu do horyzontu planowania, tak by opis ten nie budził wątpliwości interpretacyjnych w kontekście postanowień WDB zatwierdzonych decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.744.17.2023.ŁW z dnia 27 września 2023 r. oraz decyzją nr DRR.WRE.744.17.2023.ŁW z dnia 26 stycznia 2024 r., gdzie w pkt 10.3 (13) wskazano, że horyzont planowania zintegrowanego procesu grafików (ZPG) z rozdzielczością planowania równą okresowi planowania czasu rzeczywistego (OPCR) jest zmienny i nie dłuższy niż 2 godziny.

Pojęcie czasu trwania remontu, w znaczeniu określonym w IRiESP odnosi się do zasad planowania pracy jednostek grafikowych wytwórczych i bilansowania systemu obowiązujących do czasu wdrożenia zmian wynikających z KM2. Zgodnie z WDB, postój związany z niedyspozycyjnością jednostki zakończy się zgodnie ze złożonym zgłoszeniem, po którym dostawca usług bilansujących (dalej „DUB”) może zaplanować postój, albo uruchomienie lub pracę. W związku z powyższym pkt **2.3.3. 4.**, w opracowanej na KM2 IRiESP skreśla się.

PLANOWANY TERMIN WEJŚCIA W ŻYCIE ZMIAN

Postanowienia Karty aktualizacji nr 1/CW-1/CK-1/CB-1/2024 wejdą w życie w dacie określonej przez Prezesa URE w decyzji zatwierdzającej zmiany IRiESP określone w tej karcie aktualizacji, przy czym planowany przez OSP termin wejścia w życie przedmiotowych zmian IRiESP przypada na planowaną datę wdrożenia KM2, określoną w decyzji Prezesa URE nr DRR.WRE.744.17.2023.ŁW z dnia 27 września 2023 r. oraz decyzji Prezesa URE nr DRR.WRE.744.17.2023.ŁW z dnia 26 stycznia 2024 r., zatwierdzających nowe WDB, tj. na dzień 14 czerwca 2024 r.